

PS.PPIS.073.6.2018

Choszczno, dnia 12 kwietnia 2018 r.

**Urząd Miejski
w Drawnie**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Choszcznie w załączeniu przesyła
„Ocenę Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Gminy Drawno za 2017 r”.

z upoważnienia
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Choszcznie

STARSZY ASYSTENT

mgr inż. Andrzej Łucki

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W CHOSZCZNI

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

GMINY DRAWNO

ZA 2017 ROK

Choszczno, dnia 12 kwietnia 2018 r.

SPIS TREŚCI

- 1. EPIDEMIOLOGIA**
- 2. HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU**
- 3. HIGIENA KOMUNALNA**
- 4. HIGIENA PRACY**
- 5. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY**
- 6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY**
- 7. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA**

W 2017 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Choszcznie kontynuował realizację nałożonych zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Głównym celem prowadzonych działań było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie powstawaniu chorób w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej, na terenie powiatu choszczeńskiego.

Cel ten realizowany był poprzez wykonywanie zadań planowanych: między innymi poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad obiektami, planowy pobór próbek w ramach monitoringu: żywności, wody, prowadzenie działań w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, prowadzenie nadzoru w zakresie szczepień ochronnych, wdrażanie i promowanie programów edukacyjnych prozdrowotnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Choszcznie realizował zadania ujęte w „Planie zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Choszcznie na rok 2017”, na który składają się przedsięwzięcia, kontrole i wizytacje. Plan został opracowany w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, wyniki prowadzonego nadzoru z lat poprzednich oraz po uwzględnieniu bieżących lokalnych potrzeb i uwarunkowań.

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna gminy Drawno

Dane	Miasto i Gmina Drawno	Powiat choszczeński-Razem: Miasta; Gminy: miejsko-wiejskie; wiejskie Stan na 31.12.2017 r.
Obszar	321,1	1.327,9
Liczba ludności	5.047	47.870

Pod nadzorem Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Choszcznie na terenie gminy Drawno znajdują się ogółem: 177 obiektów, w tym:

- placówki ochrony zdrowia - 2
- obiekty żywnościowo - żywieniowe – 55
- zakłady pracy – 42
- obiekty użyteczności publicznej – 58
- urządzenia wodne – 16
- placówki szkolno-wychowawcze- 3 , sezonowe - 1

Działalność kontrolno- represyjna w 2017 r.

Liczba kontroli – 98

Liczba decyzji merytorycznych - 31

Liczba decyzji- rachunków - 35

Liczba postanowień - 8

Liczba tytułów wykonawczych – 3

Liczba mandatów – 5 na kwotę 450,00 zł

1. EPIDEMIOLOGIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania w celu zapobiegania szerzenia się chorób zakaźnych. Dla oceny sytuacji epidemiologicznej monitoruje ich występowanie poprzez rejestrację chorób zakaźnych, kontrolę wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nadzór nad warunkami higieniczno- sanitarnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Na terenie gminy Drawno na dzień 31.12.2017 roku działalność leczniczą prowadziły 2 podmioty wykonujące działalność leczniczą. W 2017 roku przeprowadzono 3 kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą Stan techniczny i sanitarny skontrolowanych podmiotów nie budził zastrzeżeń. Dezynfekcja powierzchni, sprzętu, narzędzi i wyrobów medycznych prawidłowa (dobór środków, spektrum i czas działania preparatów dezynfekcyjnych, warunki procesu dezynfekcji) Sterylizacja narzędzi medycznych prowadzona w gabinecie lekarza stomatologa na stanowisku serylizatorni gabinetowej. Kontrola procesów sterylizacji prowadzona wskaźnikami chemicznymi wieloparametrowymi, testami biologicznymi spora A., dokumentowana.

Liczba zachorowań na choroby zakaźne w 2017 roku jest zbliżona do wartości z lat ubiegłych , jedynie w przypadku boreliozy odnotowuje się wzrost liczby osób chorych.

Realizacja szczepień ochronnych na terenie działalności PPIS prowadzona jest przez 1 świadczeniodawcę mającego podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia tj. Grochowski Zbigniew Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP w Drawnie. Stan uodpornienia populacji podlega kontroli PPIS i nie budzi zastrzeżeń. Realizacja Programu Szczepień Ochronnych przebiega planowo .

Tab. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w rocznikach podlegających szczepieniom w 2017 r. na terenie woj. zachodniopomorskiego i gminy Drawno

Odsetek zaszczepionych dzieci i młodzieży w rocznikach podlegających szczepieniom

Rocznik	Szczepienie	Gmina Drawno
2017	Gruźlica	85,29
	WZW typu „B Uzupełniające	55,88
	pierwotne Błonica, tężec Krzusiec, Poliomyelitis , H. influenzae	61,76
	S.pneumoniae pierwotne	67,65
2016	uzupełniające Błonica, tężec Krzusiec, Poliomyelitis , H. influenzae	68,42

		100
2012	I dawka przyp. Błonica, tężec Krzusiec	95,24
2008	Odra, świnka, różyczka	84,21
2004	II dawka przyp. Błonica, tężec Krzusiec II	89,19
1999	III dawka przypominająca Błonica, tężec	78,72

2. HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, przechowywania, sprzedaży i transportu środków spożywczych, ocenia sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego, oraz zajmuje się warunkami produkcji i jakością, w aspekcie zdrowotnym, materiałów przeznaczonych do kontaktów z żywnością oraz kosmetyków znajdujących się w obrocie.

W 2017 r. w ewidencji znajdowało się 55 obiektów żywnościowo – żywieniowych, w tym:

- 10 zakładów produkcji żywności (piekarnia, ciastkarnia, 8 gospodarstw rolnych);
- 26 obiektów obrotu żywnością (sklepy, kioski, środek transportu);
- 9 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (bary, punkty małej gastronomii);
- 6 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówka wczasowa, w przedszkolu, szkole i gospodarstwach agroturystycznych);
- 4 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W stosunku do 2016 r., o 1 zwiększyła się ogólna ilość obiektów. Zarejestrowano jeden indywidualny środek transportu. Także niektóre sklepy uległy likwidacji, a w ich miejsce powstały nowe.

Skontrolowano 34 zakłady żywnościowo – żywieniowe, (co stanowi 61,82 % ilości zarejestrowanych obiektów), w których przeprowadzono 55 urzędowych kontroli żywności.

W większości (26, t. j. 47,3 %) były to zaplanowane kontrole kompleksowe, przeprowadzone z wykorzystaniem arkusza oceny stanu sanitarnego. Na terenie gminy Drawno, dwie placówki (sklep i stołówka w agroturystyce), zostały sklasyfikowane jako niezgodne z obowiązującymi wymaganiami (w 2016 r. - 1). Zakłady zostały

zdyskwalifikowane za wprowadzanie do obrotu handlowego przeterminowaną żywność. Pozostałe placówki oceniono jako zgodne z obowiązującymi wymaganiami.

Kontrole sprawdzające (18, t. j. 32,7 %) dotyczyły wykonania zaleceń pokontrolnych oraz obowiązków zawartych w decyzjach PPIS w Choszcznie. W dalszym ciągu zwiększyła się ilość tych kontroli (o 4).

Również wzrosła ilość kontroli obiektów zgłoszonych do odbioru technologicznego. W tym zakresie dokonano 9 inspekcji. Wydano jedną decyzję warunkowo zatwierdzającą zakład (warunek dotyczył opracowania stałych procedur zasad systemu HACCP), 5 decyzji bezwarunkowych (placówki spełniały wymagania w zakresie planowanej działalności) oraz 3 rozszerzające działalność Rozszerzenia dotyczyły sprzedaży napojów alkoholowych, lodów z automatu, mrożonek.

Przeprowadzono 2 kontrole w sprawie poboru próbek do badań laboratoryjnych. Pobrano próbki lodów z automatu w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz kiszoną kapustę na zawartość środków konserwujących. Nie stwierdzono niezgodności.

Do tutejszej Inspekcji, nie wnoszono wniosków i zgłoszeń dotyczących żywności i żywienia. W związku z czym, nie było kontroli w tym zakresie.

Nałożono 5 mandatów na łączną kwotę 450 zł. Personel sklepów został ukarany przede wszystkim za oferowanie do sprzedaży środki spożywcze po upływie dat ważności (4 przypadki). Jedną osobę ukarano za przechowywanie mrożonek w urządzeniu chłodniczym w temperaturze powyżej 0° C..

W związku z naruszeniem wymagań sanitarnych i zdrowotnych wydano 12 decyzji administracyjnych, w tym jedną dotyczącą warunkowego zatwierdzenia sklepu. Decyzje w sprawie poprawy stanu sanitarnego i zwiększenia bezpieczeństwa żywności zobowiązywały do:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego powierzchni ścian i sufitów – (w 4 decyzjach);
- wycofania z obrotu handlowego przeterminowaną żywność (w 3 decyzjach);
- prowadzenia systematycznych zapisów świadczących o wdrożeniu instrukcji dobrej praktyki higienicznej (w 2 decyzjach).

W pojedynczych decyzjach zawarto obowiązki w sprawie:

- przeprowadzenia badań właścicielskich wyrobów;
- podania informacji o składnikach alergennych obecnych w potrawach;
- oznakowania warzyw i owoców;
- przeprowadzenia weryfikacji opracowanych procedur zasad systemu HACCP;

- przedłożenia aktualnego orzeczenia lekarskiego do celów san. – epid.

W 4 przypadkach umorzono wszczęte postępowanie administracyjne. Przedsiębiorcy w ciągu miesiąca usunęli niezgodności stwierdzone podczas kontroli.

Nie wystawiano decyzji unieruchamiających lub przerwania działalności zakładu (także w 2016 r.).

Również nie wydawano decyzji prolongujących termin wykonania obowiązków.

W 2017 r. uznano wykonanie obowiązków określonych w 14 decyzjach administracyjnych, w tym 11 wydanych w analizowanym roku. Z obrotu handlowego wycofano żywność o niewłaściwej jakości zdrowotnej. Przedsiębiorcy przeprowadzili remont pomieszczeń (ściany, sufity, podłoga). Osoby odpowiedzialne dokonywały systematycznych zapisów z przeprowadzonych zabiegów higienicznych. Zweryfikowano i wdrożono stałe procedury zasad systemu HACCP, w tym przeprowadzono badania właścicielskie. Uzupełniono informacje dla klientów dotyczące składników alergennych oraz oznakowania warzyw i owoców. Okazano aktualną książeczkę zdrowia pracownika.

Za przeprowadzone czynności kontrolne, wystawiono 25 decyzji finansowych na łączną kwotę 1.713 zł (w 2016 r. 29 na 1.935 zł).

Decyzje płatnicze zostały wydane przede wszystkim za czynności kontrolne, w tym sprawdzające przeprowadzone w obiektach obrotu żywnością.

Przedsiębiorcy wykonywali obowiązki w określonych terminach, w związku z czym nie prowadzono postępowań egzekucyjnych (również w 2016 r.).

Na terenie miasta i gminy Drawno, nie zanotowano zbiorowych zatruc pokarmowych..

WNIOSKI

1. W mieście i gminie Drawno następuje zmniejszenie działalności handlowej prowadzonej przez małych przedsiębiorców, co jest spowodowane konkurencją dużych sieci handlowych.
Z tym też związane jest stwierdzenie większej ilości żywności po upływie terminu przydatności do spożycia / daty minimalnej trwałości.
2. Stan sanitarny obiektów, nie budził większych zastrzeżeń. Zakłady posiadają dostateczną ilość pomieszczeń, które są dobrze wyposażone w urządzenia i sprzęt oraz odpowiednio przygotowane do prowadzenia działalności produkcyjnej i handlowej w zakresie żywności i żywienia.
3. W obiektach żywnościowo – żywieniowych, przedsiębiorcy i personel:
  - z reguły przestrzegają przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne;

- posiadają wysoką świadomość i odpowiedzialność w zakresie bezpieczeństwa żywności.
4. Stwierdzone niezgodności, przedsiębiorcy usuwają w możliwie jak najkrótszym czasie, świadczą o tym: - umorzenia wszczętych postępowań administracyjnych; - duża ilość wykonanych decyzji oraz - nie nakładanie grzywien w celu przymuszenia wykonania obowiązków.
  5. Należy podkreślić, że w 2017 r. z terenu miasta i gminy Drawno nie zarejestrowano żadnych gospodarstw rolnych. Zgłoszonych jest tylko 8 zakładów prowadzących działalność rolniczą / ogrodniczą. Podmioty działające na rynku spożywczym prowadzące produkcję pierwotną oraz działalność w zakresie dostaw bezpośrednich obowiązane są złożyć wnioski o wpis do rejestru zakładów do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (zgodnie z art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (j. t. Dz. U. z 2017 r. poz. 149 ze zm.).

3. HIGIENA KOMUNALNA

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny środowiska, a zwłaszcza jakości wody do spożycia, w basenach i kąpieliskach, utrzymania należytego stanu higienicznego obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

1. Ogółem liczba obiektów pod nadzorem: **74**, w tym:

- Obiekty zaopatrzenia w wodę : **16**

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba obiektów</i>
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę	16

- Obiekty użyteczności publicznej: **58**

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba obiektów</i>
Ustępy ogólnodostępne	1
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej (Środowiskowe domy samopomocy)	1
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie:	20
Zakłady fryzjerskie	3
Zakłady kosmetyczne	1
Tereny rekreacyjne (leśne miejsca postoju -3, plaża-1, leśne miejsca biwakowani-4, place zabaw- 14)	22
Cmentarze	5
Obiekty kulturalno-widowiskowe	1
Obiekty sportowe	2

Apteki i punkty apteczne	1
Karawany	1
OGÓŁEM	58

2. Ogólna liczba kontroli: 26

- Obiekty zaopatrzenia w wodę : 14
- Obiekty użyteczności publicznej: 11
- Inne (ekshumacje, interwencje): 1

3. Ogólna liczba interwencji – 0

4. Liczba decyzji: 14 , w tym:

- 1 dot. stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej
- 1 dot. ekshumacji
- 7 dot. jakości wody
- 4 dot. zmiany terminu
- 1 umarzająca postępowanie (1 jakość wody),

5. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpeli

Nadzorem sanitarnym objęty był 1 obiekt.

- Miejsce wykorzystywane do kąpeli - jez. Adamowo w Drawnie
Urząd Miejski Drawno ul. Kościelna 3, 73-220 Drawno

Woda była badana przed sezonem wyłącznie przez zarządców obiektów. Wyniki przekazywane były na bieżąco, przekroczeń nie stwierdzono.

6. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

Jakość wody na terenie gminy Drawno budziła wiele zastrzeżeń. Występowały liczne przekroczenia zarówno parametrów fizykochemicznych jak i mikrobiologicznych. Szczegółowe dane zawarte w odrębnym opracowaniu – Ocena obszarowa jakości wody za 2017 rok (strona internetowa <https://pssechoszczno.pis.gov.pl/?dep=408>).

7. Stan sanitarny obiektów (na koniec roku 2017)

Stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

8. Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego.

W roku 2017 wydano 1 decyzję zezwalającą na przeprowadzenie ekshumacji. Przeprowadzono 1 nadzorowaną ekshumację. Pracownicy wykonujący ekshumacje posiadali odzież ochronną. Transport ekshumowanych szczątków nie budził zastrzeżeń. Środki transportu były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Dane dot. sprowadzania zwłok z zagranicy i przewozu zwłok poza granicę RP

- liczba wydanych postanowień na sprowadzanie zwłok z zagranicy- 1
- liczba wydanych decyzji na wywóz zwłok poza granicę RP -0

9. Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach

-współpraca z instytucjami, podmiotami itp.- współpraca z władzami samorządowymi w sprawie opiniowanie regulaminów utrzymania czystości w gminach,

Podsumowanie, wnioski

Wyszczególnione obiekty kontrolowano w ramach planu pracy oraz kontroli pozaplanowych. Na koniec roku 2017 nie stwierdzono w nich nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego

Wewnętrzna kontrola jakości wody przeprowadzana była systematycznie przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Z przeprowadzonych analiz jakości wody sporządzane były sprawozdania. Na podstawie przedkładanych PPIS sprawozdań wydawane były orzeczenia o jakości wody. Większość punktów poboru była zlokalizowana na stacjach uzdatniania wody lub hydroforniach.

W ciągu roku 2017 sporządzane były raporty dot. oceny jakości wody i przekazywane odpowiednim terytorialnie władzom samorządowym. W dalszym ciągu część miejscowości jest niezwodociągowana, część posiada urządzenia wodociągowe o bardzo małej produkcji zasilające małą liczbę osób i w związku z powyższym nie są objęte nadzorem sanitarnym. Na terenie powiatu ogółem jest ok. 80 osób zamieszkujących tereny niezwodociągowane.

4. HIGIENA PRACY

Celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest ochrona pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami pracy kontrolując przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W ewidencji podmiotów podlegających nadzorowi pionu Higieny pracy w 2017 roku znajdowały się 42 obiekty działające na terenie gminy Drawno. W harmonogramie kontroli na dany rok ujęto 18 obiektów. W wyniku prowadzonych działań nadzorowych stwierdzono, iż w trakcie roku sprawozdawczego 2 przedsiębiorców zlikwidowało swoją działalność, 4 przedsiębiorców nie zatrudniało pracowników i w związku z tym nie dokonano kontroli w zakresie przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących środowiska pracy. Przeprowadzono łącznie 20 kontroli sanitarnych w 16 obiektach.

Wydano ogółem 10 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie obowiązków dotyczących:

- określenia i sporządzenia właściwej do warunków pracy dokumentacji i przeprowadzenia szkoleń w zakresie narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny
- podjęcia stosownych działań i sporządzenia odpowiedniej dokumentacji w związku z narażeniem na drgania o wartościach przekraczających NDN
- zapewnienia pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w stanie zapewniającym bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich przez pracowników – doprowadzić do właściwego stanu higienicznego i technicznego ściany, sufity, szyb w oknach
- dostosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do liczby zatrudnionych z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy,

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy oraz sporządzenia dokumentacji wynikającej z tych pomiarów
- sporządzenia i udostępnienia pracownikom oraz osobom świadczącym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy instrukcje bhp
- określenie i udokumentowanie zasad przydziału odzieży, obuwia roboczego oraz zasad oceny stanu zdrowia osób wykonujących pracę
- dokonania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy z uwzględnieniem wszystkich zagrożeń występujących na danym stanowisku pracy.

W 2017 r. wydano 8 decyzji płatniczych na kwotę 408,00 zł.

Wystawiano 1 upomnienie w celu przypomnienia zobowiązaniem o obowiązku wykonania zaleceń zawartych w decyzji.

Prowadzono 1 postępowanie egzekucyjne w stosunku do podległego nadzorowi zakładu pracy o profilu drzewnym. W stosunku do podmiotu wystawiono 1 tytuł wykonawczy i nałożono grzywnę w celu przymuszenia do wykonania obowiązku w wysokości 200,00 zł.

Ponadto pion Higieny pracy wydał 3 postanowienia:

- 1 postanowienia o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego,
- 1 postanowienia o potwierdzenie zidentyfikowanej substancji środka zastępczego do właściwego organu,
- 1 postanowienie o włączeniu dowodu w sprawie środka zastępczego.

Mandatów karnych nie nakładano.

W kontrolowanych zakładach pracy stwierdzono narażenie pracowników na czynniki szkodliwe powyżej wartości dopuszczalnych natężenia lub stężenia (NDN/NDS):

Rodzaj czynnika szkodliwego	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2017 r.	Liczba pracowników narażonych w 2017 r.	Liczba zakładów pod nadzorem ogółem, w których występują przekroczenia wartości NDN/NDS	Liczba pracowników ogółem pracujących w narażeniu
hałas	5	36	9	109
pył	0	0	0	0
drżania mechaniczne	2	6	2	6
czynniki chemiczne	0	0	0	0
mikroklimat gorący/zimny	0	0	0	0

Nadzór nad zakładami w zakresie szkodliwych czynników biologicznych

Kontrole sanitarne przeprowadzone na terenie gminy Drawno z zakresu nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi dotyczyły wypełnienia obowiązków zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 22 kwietnia 2005 r. w spr. szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81, poz. 716 z późn. zm.). W roku 2017 przeprowadzono 7 kontroli w 5 zakładach pracy zgodnie z PKD 02 – leśnictwo i PKD 16 –

produkcja drzewna. Na działanie szkodliwego czynnika biologicznego grupy 2 zagrożenia w przetwórstwie drzewnym narażonych jest 32 pracowników w tym 3 kobiety, natomiast na działanie szkodliwego czynnika biologicznego należącego zarówno do grupy 2 i 3 zagrożenia ogółem narażonych jest 62 pracowników w tym 6 kobiet.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wyżej wymienionego rozporządzenia:

1. Nie okazano wykazu i klasyfikacji szkodliwego czynnika biologicznego zgodnie z pracą w lesie.
2. Zakład nie okazał procedury /instrukcji bezpiecznego postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym.
3. Brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia i rejestru pracowników narażonych w przypadku narażenia na czynnik grupy 3 lub 4.
4. Pracownicy nie zostali przeszkoleni w sposobach bezpiecznego postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym.

Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą wykonanie obowiązków:

1. Okazać wykaz i klasyfikację szkodliwego czynnika biologicznego występującego podczas wykonywania pracy w lesie.
2. Sporządzić i udostępnić pracownikom procedury/instrukcje bezpiecznego postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym. Przeprowadzić szkolenie pracowników dotyczące bezpiecznego postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym.
3. Założyć i prowadzić na bieżąco:
  - a) rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia,
  - b) rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia.

Obowiązki zostały wykonane w 2017 r. Ponadto część nieprawidłowości została usunięta przed podjęciem postępowania administracyjnego. Wystawiono 2 decyzje – rachunki w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości podczas kontroli sanitarnej.

Nadzór nad zakładami w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Na terenie działania gminy PPIS w Choszczynie skontrolował jeden zakładzie pracy w związku z narażeniem pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym w – pyły drewna twardego. Podczas kontroli uzyskano informację, iż zakład w 2017 r. nie posiadał zamówień na przerób drewna twardego i w związku z tym nie dokonywał zakupów tego rodzaju drewna. Jednak ze względu na występujące okresowo narażenie zakład wypełnia obowiązki wynikające z przepisów o ochronie pracowników narażonych na wyżej wymienione zagrożenia.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.

W roku 2017 przeprowadzono 3 kontrole w 3 obiektach. Były to zakłady stosujące w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Kontrole sanitarne wykazały, iż obowiązki wynikające z przepisów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin były przestrzegane przez pracodawców.

Choroby zawodowe

W 2017 r. wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza (jednostka wymieniona w poz. 26 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 1367)) u rolnika indywidualnego

- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią” (jednostka wymieniona w poz. 15.3 wykazu chorób zawodowych stanowiącego załącznik do wyżej cytowanego rozporządzenia) u nauczyciela

Na terenie gminy Drawno stwierdzono 1 chorobę zawodową – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza (poz. 26 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 1367)) u rolnika indywidualnego.

Podczas prowadzenia postępowania przeprowadzono 3 kontrole w zakładach pracy i wypełniono 5 kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej w zakładach pracy lub na podstawie wyjaśnień złożonych przez strony postępowania. W związku z wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej wystawiono 1 kartę stwierdzenia choroby zawodowej dla Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Środki zastępcze

W roku 2017 PPIS w Choszczynie otrzymał 2 zgłoszenia dotyczące środków zastępczych przekazane przez Prokuraturę Rejonową w Choszczynie. Postępowanie administracyjne prowadzone przez pion Higieny Pracy dotyczyło osób fizycznych z terenu gminy Drawno. W obu przypadkach stwierdzono, że zatrzymanie środka zastępczego dotyczy tej samej osoby oraz osób pokrewnych. Na podstawie zebranej dokumentacji stwierdzono, że w pierwszym przypadku zatrzymanym środkiem zastępczym był proszek barwy białej o nazwie AB-PINACA, natomiast w drugim przypadku zatrzymano i stwierdzono środek zastępczy w postaci jasnobrazowego proszku o zawierający w swym składzie chemicznym MDMB-CHMICA. Ze względu na brak znamion wprowadzania do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego na podstawie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.) umorzono jedno postępowanie administracyjne, natomiast drugie postępowanie jest w toku wyjaśniania okoliczności zatrzymania osób i środka zastępczego.

W roku 2017 wydano:

- 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne w związku z brakiem dowodów wprowadzania do obrotu środka zastępczego oraz orzekające o zniszczeniu i przepadku środków zastępczych na rzecz Skarbu Państwa,

Pion Higieny pracy wydał 3 postanowienia w tym:

- 2 postanowienia o potwierdzenie identyfikacji środka zastępczego
- 1 postanowienie o włączeniu dowodu w sprawę dot. środka zastępczego

Podsumowanie

W 2017 r. pion Higieny Pracy PSSE Choszczyno realizował zasadnicze zamierzenia działań PIS przy współpracy z inspekcjami, jednostkami nadrzędnymi, organami samorządu terytorialnego i placówkami naukowymi m.in. ze:

- Starostwem Powiatowym Choszczyno w zakresie oceny stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za 2016 r.

- Urzędem Miejskim w Drawnie w zakresie oceny stanu sanitarnego gminy Drawno za 2016 r.

W roku 2017 pion Higieny Pracy PSSE Choszczno realizował program promocji zdrowia w zakładach pracy w formie pogadanki z pracodawcami i osobami służby BHP na temat zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w związku z określonym narażeniem zawodowym. Przybliżano pracodawcom potrzebę podejmowania działań i sposoby ochrony pracowników przed zagrożeniem szkodliwymi czynnikami występującymi w środowisku pracy.

W ramach działań profilaktycznych rozpowszechniano materiały edukacyjne programu „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie”.

Nadzór nad zakładami pracy pełniony przez PPIS w Choszcznie systematycznie prowadzi do pozytywnej zmiany w wypełnianiu obowiązków ochrony ludzi przed działaniem szkodliwych czynników oraz w zakresie poprawy warunków pracy pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy a także sanitarnym. Powyższe przedkłada się na mniejszą liczbę wydawanych decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie obowiązków zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia dzieci i młodzieży realizowane są poprzez sprawowanie nadzoru nad higieną procesu nauczania oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach nauczania wychowania.

Nadzorem objęto 3 placówki oświatowo – wychowawcze: Przedszkole Miejskie w Drawnie, Szkołę Podstawową w Drawnie oraz Świetlicę Wiejską w Chomętowie. Ponadto kontroli poddano kolonię letnią zorganizowaną w Szkole Podstawowej w Drawnie.

Łączna liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach wyniosła: 417

5.1. Stan sanitarny placówek

Podczas przeglądu obiektów placówek oświatowo-wychowawczych szczególnie zwraca się uwagę na zabezpieczenie terenu wokół szkoły i wejście do niej, stan budynku zewnętrznego, schodów, stan pomieszczeń, korytarzy, sal lekcyjnych, warsztatów, laboratoriów i pracowni, sposób przechowywania substancji i preparatów chemicznych, stan obiektów sportowych, sali gimnastycznej, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W 2017r. przeprowadzono 4 kontrole szkół i placówek z terenu gminy Drawno, w trakcie których ocenie poddano stan techniczny i sanitarny obiektów.

Wyniki kontroli wykazują tendencję stałej i systematycznej poprawy zarówno infrastruktury jak i stanu sanitarno - technicznego szkół i placówek. W placówkach zapewnia się bezpieczeństwo sanitarne swoim uczniom i wychowankom. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono w obiektach oświatowych poważniejszych nieprawidłowości i zaniedbań, bieżące remonty i naprawy prowadzone są zgodnie z potrzebami.

5.2. Warunki do utrzymania higieny osobistej

W 4 skontrolowanych placówkach wszystkich typów ocenie poddano warunki do utrzymania higieny osobistej dla uczniów. Jako właściwe zgodnie z rozporządzeniem uznaje

się takie, w których uczniowie mają dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego przy lub w kabinach ustępowych, a także zapewniony właściwy stan techniczny oraz sanitarno – higieniczny pomieszczeń i armatury sanitarnej.

Niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej nie stwierdzono.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono mydło do mycia rąk w dozownikach, papier toaletowy, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk. oraz prawidłowy stan sanitarny pomieszczeń sanitarnych.

5.3. Analiza stanowiska pracy ucznia /przedszkolaka

W roku 2017 w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakresie oceny stanu sanitarnego, nie stwierdzono nieprawidłowości związanych niedostosowaniem mebli do wzrostu uczniów. Na terenie gminy Drawno nie ma placówek, które nie przestrzegają prawidłowego zestawiania mebli szkolnych i przedszkolnych. Dyrektorzy szkół w miarę możliwości finansowych systematycznie wymieniają stare meble. Nowo zakupione meble mają systemy umożliwiające regulację wysokości, w związku z czym dostosowane są do wzrostu dzieci.

Oceny dokonano w 2 placówkach:

- w Przedszkolu Miejskim w Drawnie w 5 oddziałach oceniono 80 stanowisk pracy przedszkolaka
- w Szkole Podstawowej w Drawnie w 7 oddziałach oceniono 109 stanowisk pracy ucznia.

5.4. Pomiar temperatury prowadzone w szkołach i placówkach

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę co najmniej 18°C.

Dokonano pomiarów temperatury w:

- Przedszkolu Miejskim w Drawnie w 5 pomieszczeniach do nauki,
- w Szkole Podstawowej w Drawnie w 7 pomieszczeniach do nauki.

Temperatury niezgodnej z PN nie stwierdzono.

5.5. Żywnienie w placówkach nauczania

W Przedszkolu Miejskim w Drawnie posiłki przygotowywano na miejscu. Przedszkolakom zapewniono śniadania, II śniadania, obiady II daniowe oraz podwieczorki. Z posiłków skorzystało 104 dzieci. Natomiast uczniowie Szkoły Podstawowej w Drawnie mieli możliwość korzystania ze stołówki znajdującej się w Gimnazjum Publicznym w Drawnie. Uczniowie przemieszczali się do Gimnazjum wraz z opiekunem o godz. 12.30. Z obiadów II daniowych skorzystało 58 uczniów (48 obiadów dofinansowanych było przez OPS, 10 pełnopłatnych przez rodziców), z obiadów I daniowych skorzystało 45 uczniów (43 pełnopłatne przez rodziców i 2 dofinansowane przez OPS). W szkole działał program „Mleko w szkole” dla klas I-VI oraz „Owoce w szkole” dla klas I-III. Ponadto w placówce działał sklepik szkolny prowadzony przez samorząd szkolny. Produkty sprzedawane w sklepiku były zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

5.6. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Opiekę medyczną nad uczniami w Szkole Podstawowej w Drawnie sprawuje pielęgniarka Bożena Zduńczuk. Szkoła posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Gabinet czynny jest we wtorki w godzinach 8.00-14.00. Gabinet składa się z jednego pomieszczenia - kształt i powierzchnia gabinetu umożliwia prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących jego niezbędne funkcjonalne wyposażenie. Stan techniczny pomieszczenia nie budzi zastrzeżeń. Stanowisko higienicznego mycia i dezynfekcji rąk wyposażone w umywalkę z baterią z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik z środkiem dezynfekcyjnym do rąk, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemniki na odpady.

Ponadto każda placówka posiada właściwie wyposażone apteczki I pomocy oraz instrukcje udzielania I pomocy.

5.7. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie miasta Drawno w okresie wakacji letnich zorganizowano 1 kolonię. Dane uzyskano z elektronicznej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Kolonię zorganizowano w okresie od 06.07.2017r. do 14.07.2017r. w Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Drawnie, ul. Szkolna 25. Z wypoczynku skorzystało 48 uczestników w wieku 6-11 lat wraz z opiekunami. Podczas kolonii zapewniono właściwe warunki sanitarne. Uczestnicy obozu byli rozlokowani w 4 salach lekcyjnych z podziałem na chłopców i dziewczęta. Ponadto koloniści korzystali z pomieszczeń sanitarnych i natrysków należących do szkoły. Opiekę medyczną w trakcie trwania obozu sprawował NZOZ „Eskulap”, ul. Choszczeńska 46, 73-220 Drawno. Posiłki – śniadania, II śniadania, podwieczorki i kolacje przygotowywano na miejscu. Korzystano z zaplecza kuchennego, znajdującego się przy pokoju nauczycielskim. Posiłki były spożywane na małej sali do zajęć ruchowych znajdującej się na I piętrze. Obiady były przygotowywane przez pracowników Gimnazjum Publicznego w Drawnie i spożywane na stołówce w Gimnazjum.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Celem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów, nie występowały zagrożenia i uciążliwości dla zdrowia ludzi oraz środowiska.

W 2017 roku na terenie gminy Drawno, Państwowa Inspekcja Sanitarna nie uczestniczyła w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych oraz nie uzgadniano warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach mający istotny wpływ na stan sanitarny gminy Drawno.

7. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania ukierunkowane głównie na promowanie zdrowego stylu życia, realizację programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

7.1. Programy krajowe realizowane w 2017 roku.

7.1.1. Krajowy program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste powietrze wokół nas”.

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy i zwiększenie ich umiejętności w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Głównymi adresatami programu są 5- i 6-letnie dzieci. Program stanowi pierwszy etap edukacji w zakresie profilaktyki tytoniowej w wychowaniu zdrowotnym dziecka – kształci umiejętność rozpoznawania dymu tytoniowego, zwiększa wrażliwość dzieci na jego szkodliwość i miejsca, w których mogą być narażone na dym. W roku szkolnym 2016/2017 program realizowało Przedszkole Miejskie w Drawnie. Działaniami edukacyjnymi objęto 85 dzieci 5 i 6 letnich oraz 48 rodziców.

7.1.2. Program profilaktyki antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów „Znajdź właściwe rozwiązanie” .

Celem programu jest kształtowanie wśród uczniów postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu oraz zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Głównymi adresatami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych i gimnazjalistów.

Program stanowi trzecie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej adresowanych do młodzieży szkolnej. Program ukazuje funkcjonowanie ludzkiego ciała i jego potrzeb, podkreśla wagę odpowiedniego odżywiania i korzyści z czystego powietrza. Program uczy jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, pomaga w umocnieniu poczucia własnej wartości, budowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowaniu ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2016/2017 program realizowało:

- Gimnazjum Publiczne w Drawnie- działaniami edukacyjnymi objęto 88 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Drawnie – działaniami objęto 59 uczniów

7.1.3. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 31 maja 2017r. oraz Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia

Celem Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu była realizacja kampanii zdrowotnych promujących zdrowy, wolny od dymu tytoniowego styl życia. W działaniach wzięły udział Szkoła Podstawowa w Drawnie, Gimnazjum Publiczne w Drawnie, NZOZ „ESKULAP”.

7.1.4. Program edukacyjny „Trzymaj Formę”.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę” skierowany jest do młodzieży szkół gimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosi się do promocji racjonalnego Żywienia i aktywności fizycznej. Realizowany jest od września 2006 roku, jako działanie nakierowane na realizację założeń Globalnej Strategii dot. Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia WHO oraz Stanowiska Rządu RP w odpowiedzi na zapisy Zielonej Księgi: „Promowanie zdrowego Żywienia i aktywności fizycznej: europejski wymiar zapobiegania nadwadze, otyłości i chorobom przewlekłym” opracowany przez Komisję Wspólnot Europejskich 8 grudnia 2005 roku.

W gminie Drawno w roku szkolnym 2016/17 program realizowało Gimnazjum Publiczne w Drawnie i Szkoła Podstawowa w Drawnie. Działaniami edukacyjnymi objęto 227 uczniów i 32 rodziców.

7.1.5. „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”.

Program skierowany do społeczności lokalnej, młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Realizowany w Gimnazjum Publicznym w Drawnie i NZOZ Eskulap w Drawnie.

7.2. Programy wojewódzkie realizowane w 2017 roku

7.2.1. Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach” (rok szkolny 2016/2017)

Celem programu jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków przez młode osoby. W roku szkolnym 2016/2017 program realizowało Gimnazjum Publiczne w Drawnie. Działaniami edukacyjnymi objęto 42 uczniów klas pierwszych oraz 25 rodziców.

7.2.2. Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy- marchewkę zajadamy” (rok szkolny 2016/2017)

Celem programu jest prowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie higieny i zdrowia jamy ustnej wśród dzieci i ich opiekunów w przedszkolach. Program realizowało Przedszkole Miejskie w Reczu. Działaniami edukacyjnymi objęto 61 dzieci 3-6 letnich oraz 61 rodziców.

7.3. Interwencje nieprogramowe realizowane w 2017 roku.

7.3.1. Profilaktyka grypy.

Celem działań jest edukacja na temat czynników ryzyka sprzyjających w epidemii grypy oraz popularyzacja szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej. Działania były prowadzone w NZOZ „ESKULAP” w Drawnie.

7.3.2. Konkurs „Zdrowie i bezpieczeństwo dziecka”

Celem konkursu jest wyrobienie trwałych nawyków dbania o własne zdrowie oraz promowanie bezpiecznego zachowania na ulicy i drogach. Konkurs był skierowany do uczniów klas pierwszych szkół gimnazjalnych naszego powiatu. W etapie powiatowym wzięło udział Gimnazjum Publiczne w Drawnie.